

сьогодні активно критикується й обговорюється. Зокрема, виникає питання щодо сутності та правової природи вищезазначеної процедури, у тому числі про можливість кваліфікації зазначеного інституту як своєрідної моделі присудової медіації у вітчизняному цивільному процесуальному законодавстві.

Дискусійним є те, що всі «за» та «проти» нової процедури лежать як у площині активної ролі суду в процесі врегулювання спору, так і в співвідношенні понять «медіація» та «врегулювання спору за участю судді», які фактично не є тотожними.

Метою врегулювання спору за участю судді є виключно спроба вирішити спір між сторонами на початку цивільного процесу з економією часу й коштів як сторін, так і держави, а також із можливістю розглянути варіанти вирішення спору. При цьому суддя, на відміну від медіатора, може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору.

Варто звернути увагу, на розмежування процедури врегулювання спору за участю судді в цивільному процесі України від консиліації, яка є подібною до медіації, самостійним способом альтернативного вирішення спорів, адже є також добровільною, конфіденційною, гнучкою, зорієнтованою на інтереси сторін процедурою вирішення спору за участю нейтральної особи – консиліатора (примирника). Схожість процедури врегулювання спору за участю судді з консиліацією полягає в тому, що як у ході узгоджуваного примирення консиліатор має право запропонувати сторонам варіанти вирішення спору.

Отже, врегулювання спору за участю судді за новим цивільним процесуальним законодавством України необхідно розглядати як один із видів (типів) медіації. Не дивлячись на свою специфіку та особливості проведення, цьому виду врегулювання спору властиві основні ознаки медіаційної процедури. Вбачається, що закономірним результатом розвитку цивільного процесуального законодавства є поява судової медіації (врегулювання спору за участю судді).

Бібліографічні посилання:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 15 грудня 2017 р. № 2147-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 1 лют. 2018 р.: (офіц. текст). К.: ПАЛІВОДА А. В., 2018. 268 с.
3. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі досудового розгляду: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 5 / Верховний Суд України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>.

Булана Ілона Олександрівна,

студентка другого курсу магістратури юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ В ЦПК

Актуальність даної теми полягає в тому, що оновлення нормативно-правових актів на арені юриспруденції в Україні відбувається дуже швидко і практика не встигає співпрацювати з теорією, тому це є глобальною проблемою на сучасному етапі.

Інститут доказів і доказування є невід'ємною складовою внутрішньої системи будь-якої процесуальної галузі права, адже регламентує суспільні відносини, що опосередковують порядок встановлення наявності або відсутності обставин, які мають значення для вирішення справи. За

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

допомогою правового механізму цього інституту забезпечується чітка стадійність доказової діяльності, а також відповідність процесуальної форми доказів установленим у законі вимогам [1].

Згідно з цивільним процесуальним кодексом України ч. 1 ст. 76 (далі ЦПК), доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи [2].

Одним із засобів доказування у цивільному процесі, за допомогою якого суд одержує відомості, які сприяють більш повному та об'єктивному розгляду та вирішенню цивільної справи, є речові докази. Під час встановлення обставин, що мають значення для правильного вирішення цивільної справи, суд повинен в основу своєї діяльності закладати сукупність зібраних по справі доказів. Це є досить важливим, під час прийняття судових рішень, що мають бути законними, правильними і обґрунтованими, наявними у справі доказами, в тому числі і речовими [3].

Згідно з положеннями ст. 97 ЦПК, речовими доказами є предмети матеріального світу, які своїм існуванням, своїми якостями, властивостями, місцезнаходженням, іншими ознаками дають змогу встановити обставини, що мають значення для справи [2].

Речові докази мають велику перевагу на терезах доказової бази, оскільки вони є такими, які важко знищити, які можна проаналізувати та зробити певні експертизи.

Одним із важливих доказів, який на сьогодні має найбільше поширення, виступають письмові докази, без яких немислима жодна цивільна справа (адже навіть для підтвердження сплати судового збору потрібно подавати письмовий доказ у справу) [4].

Цивільний процесуальний кодекс надає ґрунтовне поняття щодо письмових доказів, отже, згідно ч. 1 ст. 95 письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору [2].

Докази є тим базисом, на яких суд ухвалює судові рішення, встановлюючи фактичні обставини справи і усуваючи спірність правовідносин, тим самим відновлює порушене право особи, що звернулася до суду за його захистом [5].

Якщо розглядати сучасний стан правовідносин, то можна помітити, що при демократизації суспільних відносин все більше спеціальної інформації стає менш доступною для громадян. Це стосується не лише персональних даних, але і даних про належність особі житла на праві власності тощо [5].

Згідно з цим, коли існують проблеми з приводу надання доказів осіб, які звернулися за захистом своїх прав до суду для правильного та неупередженого вирішення справи існує витребування доказів судом. Так у ч.1 ст.84 ЦПК зазначається, що учасник справи, у разі неможливості самостійно надати докази, вправі подати клопотання про витребування доказів судом. Таке клопотання повинно бути подане в строк, зазначений у частинах другій та третій статті 83 ЦПК. Якщо таке клопотання заявлено з пропуском встановленого строку, суд залишає його без задоволення, крім випадку, коли особа, яка його подає, обґрунтує неможливість його подання у встановлений строк з причин, що не залежали від неї [2].

Проаналізувавши дане питання можемо зробити висновок про те, що не можна виокремити значущість якихось доказів перед іншими, всі вони є головним із основних способів доведення невинуватості. Є значним інструментом у розгляді справи в суді.

Бібліографічні посилання:

1. Чурпіта Г.В. Правове регулювання інституту доказів і доказування у цивілістичних судочинствах: компаративістський аспект / Криміналістичний вісник. № 1 (21). 2014.
2. Цивільний процесуальний кодекс України : в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017 р. – Харків : Право, 2017. 280 с.
3. Лазько О.М. Речові докази у цивільному процесі України: Питання теорії і практики / Цивільне, підприємницьке, господарське та трудове право/ Наше право № 1. 2015. С. 12-15.
4. Немеш П. Ф. Дослідження письмових доказів особистого характеру в цивільному процесі / Форум права. 2015. № 4. С. 201–205.
5. Бадила О. Актуальні питання забезпечення доказів в цивільному процесі України : необхідність законодавчої регламентації / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 1(99). 2014. С.74-77.